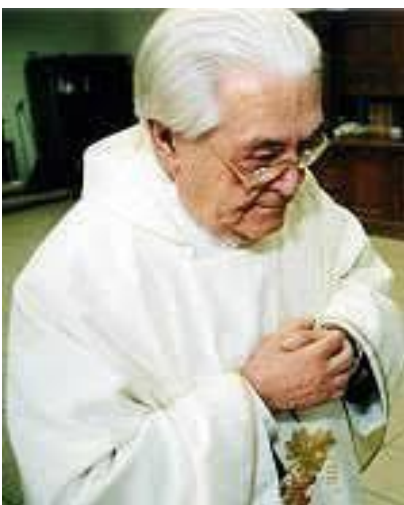

mindenki szeret. Megvan: őszibarackbefőtt, azt mindenki nagyon szereti. Anya mindenkinek ad belőle. Ha sok van, sokat. Ha kevés van, elosztja, hogy mindenkinek jusson. Ez volna a rend, a világ azonban a feje tetején áll, és nincs benne rend, mert az egyik családnak egyáltalán nincs őszibarack befőttje, a másiknak meg annyi van, hogy elrontják vele a gyomrukat, vagy ami még rosszabb, megpenész addig a kamrában. Hát ilyen a feje tetejére állított világ, ahol még nem találták meg a Messiást. De, ahol már megtalálták, ott már nincs olyan, hogy ez az enyém, s ahhoz neked semmi közöd..., hanem csak az van, hogy minden a miénk. Lukács, nem a Kovács Lukács, hanem a szíriai orvos meg is írta az Apostolok Cselekedeteiben, hogy azok, akik már megtalálták a Messiást, azoknak egy volt a szíve-lelke, egyikük sem mondott birtokából semmit sem a saját tulajdonának, hanem mindenük közös volt... nem is akadt közöttük szűkölködő, mert azok, akiknek földjük vagy házuk volt, eladták, s az eladott javak árából mindenkinek adtak, kinek-kinek szükségéhez mérten.

Dehát, aki nem hallja meg, hogy az Isten szólongatja őt: Pista, Pista!, akinek a lelke nem a Szentlélek temploma, aki meg nem találta még a Messiást, az igyekszik gazdag lenni, és rendőrt meg katonát akar javai védelmére. Ha pedig nem sikerül neki gazdagnak lennie, akkor fegyvert szerez, hogy megölje a gazdagokat, akik miatt nem tudnak élni a szegények. És mindenki öl mindenkit. Ilyen a feje tetején levő világ,ilyent rendeznek be maguknak, akik nem mennek utána Jézusnak. Hogy ez ne így legyen, hanem hogy a világ Isten Országává formálódjék, ezért sétált Jézus a Jordán partján fel s alá. S hogy a Kovács családban minden úgy legyen, ahogy Jézus akarta, most csinálunk valami szépet. Mit? Isten áldását kérjük Tádéra, Beára, házasságukra. Ne várjunk vele tovább!

2000. november 9.

BULÁNYI GYÖRGY

MILYEN AZ ODAÁT?

Istenem, Istenem, amíg fiatalok vagyunk a halál olyan, mint a baleset: megtörténik egy pillanat alatt, s az most már múlt, s nincs mit tenni vele. Amikor megöregsünk és megérünk a halálra, elkezdünk foglalkozni vele, mint közös sorsunkkal. Elsődlegesen nem is a halállal, hanem csak azzal, hogy miként jutunk el odáig. Mert nem adják ingyen. Általában meg kell szenvedni azért, hogy eljőjön a végső óra. Ha nagyon nehezen jutunk el oda, mondja is a környezetünk: *Nem tud szegény meghalni.* Ez a küzdelem a halálért lefoglalja majd minden energiánkat, s a legvégén már nem a majd mindent, hanem a mindet, az egészet.

Amíg ez az idő bekövetkezik, addig még van erőnk s időnk gondolkodni az odaátról, aztán meg nagyobbára másra sincs erőnk. Mondtam már a múlt héten is, hogy a prédikációim egyre inkább személyes vallomások. Hát a mostani is az lesz. Tudom, hogy van Isten, van túlvilág, s nekem benne örökéletem. Tudom? Nem tudom. Csak hiszek benne. Így neveltek, ezt tanultam, s hogy ezt mondjam, ennek képviselőre kaptam jogsit is egyházunktól. Tehát mondom nem azt, amit tudok, hanem csak azt, amit hiszek. Pedig jó volna tudnom is, hogy van-e folytatás, s ha van, milyen az a folytatás. Közös emberi sorsunk ez a – nem tudom.

Így aztán én sem tudom, s ennek következtében csak elképzelek valamit. Mit? Hát azt, hogy – legalább én arra készülök – odaát is azt fogom csinálni, amit idelent csinállok. Itt lent, mit? Ha elmúlik egy vasárnap, már azon kezdek gondolkodni, hogy mit fogok prédikálni a következőn. Ha megvolt egy kisközösségi találkozó, már azon töröm a fejem meg a szívem is, hogy milyenné tegyem a következőt. Amíg élek, és nem kezdem meg haldoklásomat – feladatokban élek. Feladat nélkül nincsen élet. Amikor megszűnik a feladat, olyankor próbálják meg nem kevesen a haldoklási szakaszt kiiktatni életükből azzal, hogy öngyilkosok lesznek. Valljam meg, hogy egy kicsit irigylem is őket? Hogy meg tudják ezt tenni? Megvallom. De engem nem vinne rá a lélek. Miért? Mert mindig azt tanultam, hogy ezt nem szabad megtennem, s nem akarok vétkezni – ha nem muszáj, ha van erőm elkerülni. S ez nagyon erősen él bennem. Bár azt is megvallom Nektek, hogy nem elégít ki, amit papok és nem papok mondanak arról, hogy mért nem szabad ezt megtennünk. De erről egy külön prédikáció kellene, amit inkább csak egy kisközösségi találkozáson tudnék elmondani, ahol hozzá is szólhatnak testvéreim ahhoz, amit mondok.

Mondtam, hogy addig él az ember, amíg van feladata. Én el sem tudom képzelni, hogy mi az: nyugdíjba menni. Én nem mentem még, mert van feladatom, s a nyugdíjhoz annyi a közöm, hogy valakik

átutalják azt, én meg odaadom azoknak, akik eltartanak, hogy legyen nekik, miből eltartaniuk engem. Tanultam életem során azt is, hogy a régészek, akik elmúlt századok, évezredek sírjait kiássák, tárgyakat találnak a csontvázak mellett. Miféleket? Olyanokat, amelyekre szüksége lesz a halottnak odaát. Ha földi életében vadászott, akkor nyílvevesszőket tesznek melléje, s odalent nem eszi meg azokat egészen a rozsdá, s a régészek megtalálják a nyilakat. Úgy képzelik, hogy a halottak odaát is folytatják – akik éppen ezért talán nem is igazán halottak –, amit idelelt is csináltak.

Én gondolkodom meg írok. Amivel gondolkodom, annak maradékát megtalálják a régészek, ha el nem égetnek. Megtalálják a koponyámat. A számítógépet meg a nyomtatót kellene a síromba tenni, mert a ceruzát, tollat már nem igen tudom használni. De gépeket nem tesznek a koporsókba, mert nem is biztos, hogy odaát van-e kapcsoló, amit bedughatunk a hálózatba. Marad tehát az, ami a koponyámban van, az agyam. Ha egyszer én tovább élek, tovább kell élnie annak is, amivel gondolkodhatom. El nem tudom képzelni, hogy meglegyek gondolkodás nélkül is. Descartes is mondta: *Gondolkodom, tehát vagyok.* Én meg folytatom a híres, nagy franciát: *Ha nem gondolkodom, akkor nem is vagyok.* Hogy odaát miféle eszközök állnak majd rendelkezésre a gondolatok rögzítésére, a számítógép helyettesítésére – erről meg még sejtelmem sincs. Ezt is majd csak odaát látom meg. Vagy ott talán nem is kell majd rögzítenem, amit gondolok, mert odaát időtlenség van? Múlt, jelen, jövő egybefolyik? Talán így van, de ezt sem tudom.

Nem csak akkor nem vagyok, ha nem gondolkodhatok. Akkor sem vagyok, ha másképpen gondolkodom, mint ahogyan gondolkodom. Ha uralkodni, gazdagodni meg verekedni kellene odaát, megkérném az odaáti illetékest, hogy engem valahova máshova küldjön, mert én ezekhez nem értek, s ezeken egyáltalában nem akarok és nem is tudok gondolkodni, még kevésbé tenni – nem akarom ezeket. Mindez annyit jelent, hogy odaát is lehet szeretni. Nem parancsolgatni senkinek, nem verekedni semmiért, és nem akarni az ottaniakból sem többet, mint amennyi mindenkinek jut. Odaát van a megvalósult Isten Ország. S odaát is tudni fogom, hogy ideát még nem valósult meg az Isten Ország. És azt képelem, hogy odaát is az ideát megvalósuló ország lesz a legfőbb gondom. S erről gondolkodom majd.

S az én gondom lesz ott a többieknek is és mindenkinek a gondja. S azt is képelem, hogy odaát már világosabban fogom látni az ideáti történeteket, mint ahogyan most látom. S ezzel így lesznek a többiek is, akikkel ott majd találkozom. Lehet, hogyha normális ember lennék, s nem ilyen félszárnyú madár, akkor mindenképpen a feleségemet és a gyerekeimet keresném meg, vagy várnám, hogy megérkezzenek. De

hát mivel nekem egyik sincs, nem erre a srófra jár az eszem.

Jézusnak mai szövege mindezekben nem nagyon igazít el: *úgy fogunk élni, mint az angyalok, és nem házasodunk odaát.* De hát a nem-házasodás nem foglalkozás. Nem fogunk reggelizni, ebédelni, vacsorázni – ez sem foglalkozás. Az a foglalkozás, amivel eltöltjük az időnkét. Nem tudom, hogy mivel töltik idejüket az angyalok. Erre lehet az a válasz, hogy ott az időtlenség létezési módjában leszünk. De ebből még midig nem tudom, hogy mit fogunk csinálni abban az időtlenségben. Azt, hogy semmit – ez számomra képzelenség. Descartes nyomán mondom: *Csinálok valamit, tehát vagyok. Nem csinálok semmit? Akkor nem vagyok.* Marad tehát a kérdésem, hogy mit fogok csinálni, ha egyszer vagyok, és odajutok, ahol nincsen idő. Kell az időtlenségnek is valami abba és oda beleillő tevékenységének lennie. De hogy mi ez a tevékenység, azt megint csak nem tudom. Ez a *nem-tudom* malom nem működik. Nem leszek okosabb tőle.

Visszatérek tehát inkább a meghaláshoz – ha már ennek előtte vagyok, vagyunk. Gond volt ez mindig, vagy pedig csak ma az? Lehet, hogy nagy butaságokat fogok mondani, de azért elmondom, amit gondolok róla. Azt hiszem, hogy *ez a gond is valamelyest mai betegség.* Gondolom ezt először azért, mert nagyszüleimnek és szüleimnek nem volt ilyen gondja. Egyik nagyapám meghalt, mielőtt megszülettem volna. Róla semmit sem tudok. A másik nagyapám kispap koromban halt meg. Meg is látogattam őt a kórházban. Pár napot töltött ott, s mivel a kóteremben nem lehetett pipázni, szépen kiment a WC-re, és ott pipázott. S gond nélkül meghalt pár nap alatt. Nagyanyáim még megérték újmisémet. Olyan hetvenévesek voltak. Mind a ketten otthon, Mátyásföldön haltak meg, ahol nevelkedtem. Négy unokájuk, a testvéreim, még odahaza voltak. Nagymamáim is pár nap alatt mentek el. Engem Debrecenből már haza sem hívtak, hogy búcsút vegyek tőlük. Nem adtak időt rá, olyan gyorsan mentek el.

Áttérek szüleimre. Apám már 77 évet élt. Éppen látogatóban voltak szüleim egyik testvéremnél, Szolnokon. Rosszul lett. Történt valami az agyában, s az orvos megmondta, hogy csak pár napja van hátra. Lehívtak. Mentem. Áldozni akart. Elmentem ottani papbarátomhoz, hoztam eucharisziát, s megáldozott. Egyszer csak felugrik, és kimegy a WC-re. Majd visszafekszik. Anyám kínálná tejjel. Határozottan válaszol: Nem kérem. Ott álnak az ágya mellett, s nővérem, aki egészségügyi, egyszer csak megállapítja, hogy abbamaradt a légzése, s anyám összeesik. Elmondjuk az imakönyvből az odaillő imádságot. Anyám pedig majdnem megérte 80. születésnapját, s előtte végig kézimunkázott – nekünk, gyermekeink.

Aztán kórházba került, s ott talán tíz nap multán meghalt.

A napokban halt meg Polcz Alain. Piszokul szenvedett közel fél éven keresztül és magatehetetlenül, bár egy sereg ember állt rendelkezésére, Ő, aki a szépkönyveket írta a hospice-ról. Arról, hogy hogyan is kell szépen átsegíteni embertársainkat odaátra. Hasonló, kínos módon halt meg pár éve egyik öcsém is. Szóval azt gondolom, hogy a nem is olyan régi időben még tudtunk meghalni, s ma már nem tudunk? Igen, ezt gondolom. S mi lehet ennek az oka? Az, hogy nem családban élünk. Úgy kell hozni valakit mellénk, mire meghalnánk, hogy gondot viseljen ránk. Vagy el kell vinni bennünket valami meghaló helyre: öreg-otthonba. Vagy fizetnünk kell érte, hogy legyen valaki mellettünk. De az sem tud reggeltől estig, és estétől reggelig velünk lenni. Mért van mindez így? Mert nagyon gazdagok lettünk. Mert több a lakás, mint az ember. Budaváriban ma lakik néhány öregember. Jó száz éve még 250 ember lakta. S nem volt több porta, mint amennyi ma van. Üresek a porták. Mindegyikben két öreg él, vagy csak egy. Vagy üres a ház, és eladó. Egy pusztuló, egy gazdag társadalomban meghalni is nehezebb, mint ott, ahol nyüzsgés még körülöttünk az élet.

Nemcsak meghalni nem tudunk. Szülni sem tudunk. A nők harminc éven túl akarják megkezdeni a szülést. Anyámnak 28 éves korára már három gyermeke volt. Számomra kiesett valahogyan a világ feneke: nemigen értem a dolgokat. Vannak a Bokorban tudós férfiak, akik mindenképpen bizonyítják, hogy milyen nagy baj az emberiség túlszaporodása, ami az elmúlt században indult meg. A magam szűk béka-, vagy magyarlátásomból csak azt tapasztalom, hogy fogy a nemzetünk, s ebből ered az a baj is, amely miatt panaszkodik mai prédikációm. Az, hogy nagyon nehéz meghalnunk. Amikor szegényebbek voltunk, kevésbé volt nehéz. Erről is kellene egy külön prédikáció.

Olvastam valamikor egy Gárdonyi novellát. A haldokló öreg paraszt érzi halálát, és papot hivat. A pap beöltözik karingbe, és két ministránssal megy a falun keresztül – a ministránsok közbe-közbe ünnepélyesség okából szerszámukkal csendítenek egyet-egyet –, hogy feladja neki az utolsó kenetet. Megérkezik, és a haldokló nincs az ágyába. Éktelen haragra gerjed. A haldokló paraszt felesége nyugtatja a plébánost: Jön az uram mindjárt, csak eszébe jutott, hogy meg kell igazítania még egy cserepet a tetőn, mert ott befolyik az eső, de jön ő mindjárt. Jön is, és befekszik az ágyba, s a plébános elláthatja őt a szentségekkel. Majd távozik karingben és a ministránsokkal, és megy vissza a plébániára. Még haza sem ér, már szalasztanak egy gyereket utána, hogy harangoztasson, mert meghalt már, akit az imént ellátott.

Sántha Ferenc is írt egy novellát. Ennek címét is tudom: *Sokan voltunk*. Alig van ennivaló a háznál meg a faluban, éheznek az egész család is. A nagypapa, aki már semmit sem tud mozdítani javukra, mert elmúlt már felette az idő, szól is a fiának. Mit? Azt, hogy elmegy a bűdös barlangba. Székely földön vagyunk, ott van a bűdös barlang. Bejelentésére a fia, az ember, szól az asszonynak, hogy megfőzheti a tyúklevest. A nagypapa meg magában megeszi az egészet, csak egy combot tesz zsebébe – kedvenc unokája számára. Aztán tiszta ruhát vesz magára. Alsót és felsőt. Majd megindul. Egy darabon elkíséri a fia. Aztán az öreg magában indul a barlang felé. Amikor odaér, leveti a felső ruhát, az alsót is, szépen összehajtja és egymásra rakja őket, és bemegy a barlangba. Másnap megy ki a barlanghoz a fia. Megtalálja a szépen összehajtott ruhákat, s annak egyik zsebében a tyúk egy combját a kedvenc unoka számára. A szegények megtalálják a megoldást. Öngyilkos lett a nagypapa? Azt hiszem, hogy nem, hanem áldozat. Feláldozta életét, hogy könnyebb legyen a családnak. Nem ismerem az általam nagyra becsült Wass Albert öngyilkosságának körülményeit. Ő is ilyen volt? A környezetét akarta megkímélni a vele bajlódástól? Nem tudom.

Summázok. Időnként bizonyos állatfajok is túlszaporodnak, aztán egy idő multával leáll ez a szaporodás. A természet gondoskodik róla, hogy se a tigrisek, se az oroszlánok be ne borítsák az egész földtekét. A tudósok is gondoskodni akarnak róla, hogy mi, emberek ne szaporodjunk túl. De azért Isten munkájába ne avatkozzunk bele! Van a Bokorban egy tíz gyerekes család. Az első gyerek neve Péter. Már harminc évének közepén jár. Felesége, a Kati, most várja ötödik gyermekét. Hogy Péter és Kati időnként szusszanhassanak is, egy hétvégre a négy meglevő gyereket elviszi magához Péter testvére, Eszter, aki mostanában ment férjhez, ezért még gyermektelenek. A négy gyerek – két fiú és két lány – örül ennek, és megtanácskozzák Eszteréknél, hogy anyjuknak most fiút vagy lányt kell szülnie. A fiúk fiút, a lányok lányt akarnak. Végül is abban állapodnak meg, hogy akárminő születik is most, nekik összesen nyolc testvére van szükségük: négy fiúra és négy lányra. A már meglevő lányok közül a nagyobb, a hét éves Bori elmondja, hogy neki is nyolc gyereke lesz majd. A négy lánynak már tudja a nevét, el is sorolja őket. A fiúk nevét még nem tudja, csak egyét: Benedek. Így hívják a bátyját is.

A tudósok okoskodnak, az istenszeretők meg szülnék. A nagyszülők tizet. A 10 gyerek már vagy 15-nél tart, s az egyik unoka, a Bori meg nyolcat tervez. Nem tudóskodnak, csak teszik, amire a szívük hajtja őket. Meg is fogják kapni Istentől a jó halál ajándékát. Mindannyian, mire nagyszülők lesznek. Meg előtte be-

népesítik a földet. Meg magyarról is gondoskodnak. Hogyan? Csak úgy, hogy szeretnek.

Ma november 11-et mutat a naptár. Hét napja volt Halottak napja, s én a múlt vasárnap nem emlékeztem meg a halottakról. Megpróbálom igazolni magam – Jézus mai szavaival: *Isten nem a holtak Istene, hanem az élőké.* Régi történetet mesélek el most. 1968-at írt a naptár és november 1-ét. Ennek az évnek elején ismertem meg a halászelki papot, aki öt hónap alatt elolvasta KIO mind a hat számizdat kötetét, s meghívott Halásztelekre misét mondani november 1-én estére. A kocsmából átalakított templomhelység zsúfolásig megtelt. Nem miattam, hanem azért, mert akkor jöttek a temetőből, és a legtöbbje ünnepi feketében. Magam pedig akkoriban a Tempo vállalat szállító munkása voltam, s nem gyakorló lelképásztor. Az előtte való nap még trógeroltam valahol. Dehogy gondoltam arra, hogy hallgatóim lelke tele van halottaik emlékével, s az elmúlt órákban nézték a gyertyák és mécsesek fényét, amiket halottaik sírján gyújtottak. Én meg felolvastam az aznapi evangéliumot a nyolc boldogságról. S utána az oltár előtt fel s alá sétálva egy fél órát beszéltem nekik az Isten Országának gyönyörűségéről és boldogságáról, melyet bizony megcsinálhatunk, ha elkezdünk úgy élni, ahogy Jézus a nyolc boldogságban elmondta. Döbönt csendben hallgatták. Amikor vége lett a misének, s bementem a sekrestyébe, akkor Domb Feri, mert így hívták az engem meghívó plébánost, széjjel mosolyával fogadott és mondta: Na ezeknek most jól belelovagoltál a kegyeletükbe, mert most jöttek a temetőből! Mit bántam én, hogy honnan jöttek. Akkor voltam először Halászelken, már csak kihirdetem neki, amit rám bízott Jézus, mint tanítványára, az Isten Országát. Jézus sem mondott halottak napi prédikációt.

S ez a megbotránkoztató igehirdetésem mégis jelentős dátum lett a a Bokor történetében. Az lett, mert ott volt a prédikáción két fiatal is, a Náci meg az Öcsi, akik most negyven év után is emlékeznek erre a halászelki estére, mert innen számítják a maguk jézusi elköteleződésük történetét, amely hála Istennek máig is tart, és hozza a gyümölcsöket, alighanem haláluk órájáig és még majd utána is.

Ezért aztán én ma is felmentve érzem magamat, hogy a múlt vasárnap nem arról beszéltem nektek, hogy imádkoznotok kell hallottaitokért, akik a tisztító tűzben szenvedhetnek még bűneikért. És most sem prédikálok erről, mert nem tudom sem azt, hogy mit csinálnak odaát az én halottaim meg a ti halottaitok. Hanem inkább arról, hogy mit kell csinálnunk annak érdekében, hogyha meghalok, hogyha meghalunk, ott mindenképpen találkozzunk azzal az Istennel, aki majd azt mondja nekünk: Menj be Urad örömébe. Amen.

DOMJÁN ANITA

ÉGI BÉKE A FÖLDÖN - DOMBI FERENC –

EGY KATOLIKUS PAP PÁRBESZÉDE ÉGI LÉNYEKKEL

Jézus tanításai a Hang kötetekben A 43 Hang kötet szerzője Dombi Feri bácsi, aki 1927 november 25-én született (Hont.m.) Szob községben, egy tizenkétgyermekes család ötödik gyermekeként, mint első fiú.

Tanulmányait Székesfehérvárott és Szegeden végezte. 1954-ben szentelték pappá. Egy évig káplán, majd hitoktató. 1960-tól az állam nem engedélyezi hivatalos működését Székesfehérvárott és Nagy-Budapest területén.

1976. október 4-én LÉLEKKERESZTSÉGBEN részesül Alsószentivánon.

1977-től nem kap engedélyt önálló működésre. 1979-től Pátkán működhet, mint plébános, egészen nyugdíjaztatásáig, 1987-ig. Ezután két hónapot tölt Medjugorjében, ahol törött lába csodálatos módon egy pillanat alatt meggyógyul. Az előző politikai rendszer bukása után, 1991-ben engedélyt kap a Váci Megyés Főpásztortól arra, hogy INÁRCRS községben kiegészítő lelképásztori munkát végezhesen. Itt a hívek áldozatos szeretete és a helyi önkormányzat jóindulatú hozzáállása folytán két év alatt plébániát építenek számára, s a Váci Megyés Főpásztortól folytatólagosan évenként engedélyt kap a további működéshez. Itt, INÁRCSON erősödik meg benne a HANG, melyben égi lények gondolatait ismeri fel. E könyv ezeket a gondolatokat tartalmazza. "Míg idea valami, addig csak hordozóját boldogítja. A megvalósult idea kell, hogy hordozza Alkotóját. Erre és ezért teremtettelek!" (HANG) Működési engedélyét 1997 őszén, a Váci Megyés-főpásztor, a Váci Egyházmegye területére vonatkozóan visszavonta, majd azt 1999 őszén ismét visszakapta. Betegsége miatt 2002-től a székesfehérvári papi otthonban élt. 2004. május 1-én elhagyta a földi világot, és égi otthonába költözött. Jelet kértem a Szűzanyától A bokszbajnok-jelölt üzenetet kapott: papnak kell lenned! Nem ment minden simán Dombi Ferenc életében az elmúlt évtizedek alatt. Vitte a párt

- Egyáltalán nem papnak készültem, hanem tornatanárnak. Harmadik helyezést értem el az országos középiskolai bokszbajnokságon, és a párt is vitt mindenfelé. Bevallom, nem bántam, mert ezeken a